

KOC radiologický asistent. Samotnou aplikaci JKL již však ve všech pěti KOC provádí radiologický asistent. Pět KOC uvedlo jako faktory k posouzení rizika spojeného s podáváním JKL následující: alergie na léky, hladina kreatininu, diabetes mellitus, renální insuficience, alergie či záležitosti, které jsou na posouzení lékařem.

Tři KOC provádí před vyšetřením pomocí JKL pravidelnou kontrolu funkce ledvin, za jejíž správné provedení podle dotazníkového šetření je zodpovědný ve čtyřech KOC lékař. K samotnému provedení kontroly funkce ledvin většina KOC používá metodu míry glomerulární filtrace (GFR). Jiné metody mimo GRF v ČR nevyužívají. Zbylé pracoviště nepoužívá žádnou z metod sloužících pro kontrolu funkce ledvin.

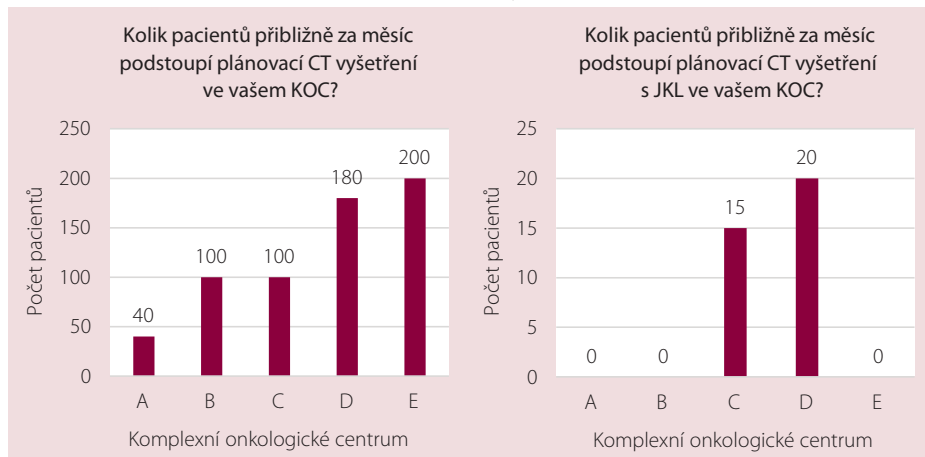
Na otázku: „Podle vašeho názoru, jak často je využití JKL ve vašem KOC opodstatněné a přináší benefit?“ tři zúčastněná KOC odpověděla, že využití JKL je opodstatněno vždy a vždy přináší benefit, jedno KOC uvedlo, že je využití JKL opodstatněno většinou, a jedno KOC, že opodstatněno není.

Z další části dotazníkového šetření vyplývá, že ve třech KOC se nevyužívají již žádné další pokročilejší techniky vyšetření s využitím JKL a ve zbylých dvou KOC se využívá bolus tracking, který umožňuje automatické spuštění vyšetření při určité náplni cév. Metoda saline chaser, kdy dochází k proplachování fyziologickým roztokem během podávání kontrastního media, se v ČR nevyužívá. Pokud u pacienta není možné využít při vyšetření JKL, tři KOC by se uchýlila k registraci nativního CT s diagnostickým CT s JKL, jedno KOC by provedlo registraci s jinými zobrazovacími modalitami, jako je PET/CT, MR či diagnostické CT. A poslední jedno KOC by nevyužilo žádnou z těchto metod.

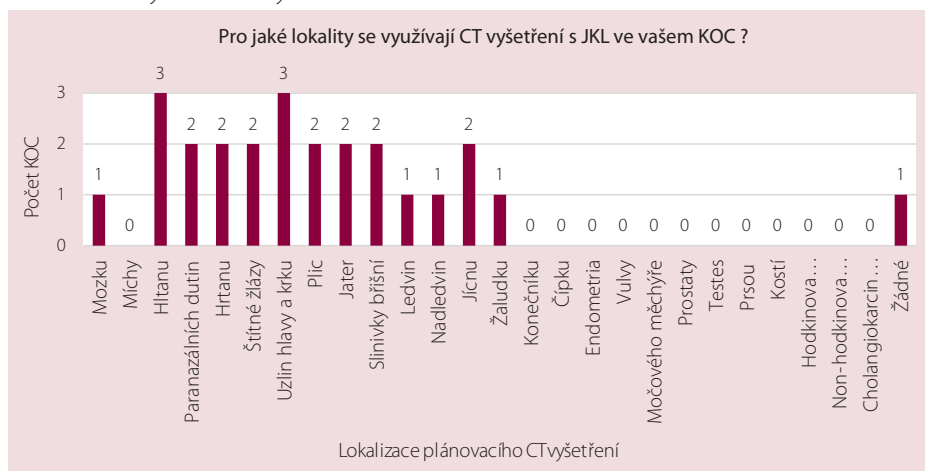
Čtyři z pěti KOC se shodla na nutnosti podepsání informovaného souhlasu pacientem před vyšetřením s použitím JKL. Naprostá většina KOC se také shodla v otázce budoucího vývoje a zlepšení v oblasti využití JKL na jejich pracovišti, kdy pouze jedno pracoviště je pro rozšíření využívání JKL a zbylá pracoviště další rozvoj v této oblasti nepokládají za významný.

Místní standardy pro podávání JKL mají zpracovaná pouze tři KOC, ve zbylých dvou tyto standardy chybí. S názorem, že by měly být zavedeny NRS v této oblasti, poté „velmi souhlasí“ tři KOC, „souhlasí“ jedno KOC a „nesouhlasí“ pouze jedno KOC.

Obr. 2. Množství pacientů podstupujících plánovací CT vyšetření

Obr. 3. Lokality s možností využití JKL

Diskuze

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit míru využívání JKL při plánovacím CT vyšetření v RT v ČR, vyhodnotit jejich využívání v jednotlivých KOC a porovnat současnou praxi se stávajícími národními radiologickými standardy pro tuto oblast. Z dat dotazníkového šetření vyplynulo, že v ČR JKL při plánovacím CT vyšetření v klinické praxi využívá pouze 33,3 % ze všech KOC, a to v různém rozsahu. Důvody pro jejich sporadické využívání jsou nedostatečné školení zaměstnanci, nevyžadování jejich využití lékaři či diagnózou. Avšak i přes malé množství KOC, jež JKL využívají, z dotazníku vyplývají určité nesrovnalosti mezi jednotlivými odděleními.

Podobná studie byla již publikována K. Williamsem (9) v roce 2016, jenž se zabýval využitím JKL ve Velké Británii (VB). Jeho práce shrnuje elektronické dotazníkové šetření z 80 center ve VB a k analýze implementace JKL využívá otevřené a uzavřené otázky a dále otázky s Likertovou škálou, stejně jako v naší práci.

Výsledky jsou v článku popsány pomocí popisné statistiky. Prací K. Williamse se inspiroval S. Minogue (1) v roce 2019, který shrnuje využívání JKL při plánovacím CT vyšetření v Irsku. Jeho práce používá obsáhlý elektronický anonymní dotazník, který byl rozeslán do 12 center.

Při porovnání používání JKL při plánovacím CT vyšetření v ČR s využíváním JKL v Irsku a VB lze zjistit, že všechna zkoumaná irská a britská pracoviště používají JKL v klinické praxi, kdežto v ČR se v klinické praxi JKL spíše nevyužívají. Ve VB dokonce JKL při plánovacím CT vyšetření využívá až 98 % ze všech center. Avšak i přes fakt, že v ČR jsou JKL využívány pouze okrajově, vznikají mezi jednotlivými KOC rozdíly v aplikaci, lokalizaci míst vhodných pro využití JKL a hodnocení kritérií pro aplikaci. V ČR se JKL dle našeho šetření používají pouze v 6,7 % ze všech plánovacích CT vyšetření, a to pouze na vybraných pracovištích, kde JKL používají. V Irsku plánovací CT vyšetření za využití JKL tvoří přibližně 35 % ze všech vyšetření a využívá se tedy 5x více než v ČR.